No. 178 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zondag en Maandag 28 en 29 Julij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 25sten Julij.

De kamer der afgevaardigden heeft gisteren het budget van ontvangsten met 270 tegen 37 stemmen aangenomen. De kamer der pairs zet haren arbeid insgelijks met overhaasting voort, zoodat de tegenwoordige zitting met het laatst dezer maand, of in het begin der volgende zal gesloten kunnen worden. Binnen weinige dagen zullen dus de ministers de handen ruimer hebben. Men wil intusschen, dat juist de sluiting der kamers het teeken zal zijn voor eene op handen zijnde wijziging in het ministerie, hetwelk tot heden slechts aan gebleven was, in voege als het door den drang der omstandigheden aan het bewind was gekomen, uit hoofde men gevreesd zou hebben door eene wijziging, de meerderheid in de kamer te verliezen.

— De hertog *van Nemours* wordt heden te Parijs terug verwacht. De reis van den hertog *van Orleans* naar Bordeaux is afgesprongen, omdat het ministerie zou willen vermijden, dat de prins te antwoorden had op de klagten van den Bordeauxschen handel, nopens de suiker. Dit doet gelooven dat het ministerie thans besloten is, om geen gevolg te geven aan de toegezegde ordonnantie tot ontlasting.

— Het gouvernement heeft de volgende telegraphische depeche uit Perpignan van den 24sten julij doen bekend maken.

» *De generaal kommanderende de 21ste militaire divisie, aan den minister van oorlog.*

» De generaal *O'Donnell* heeft den 17den., met 14,000 man, 11 bataillons karlisten, die rondom Lucena verschanst waren, aangevallen; hij heeft hunne stellingen ingenomen en den generaal *Aznar* bevrijd, die, zonder levensmiddelen, in de stad ingesloten was."

Lucena is eene kleine sterke plaats, zes uren noordwestwaarts van Castellon de la Plana, in het noorden van het koningrijk Valencia, aan den voet van het gebergte waar *Cabrera* heerschappij voert. Sedert verscheidene maanden werd deze kleine plaats door de karlistische magt van Neder-Arragon ingesloten en belegerd; de karlisten hadden zelfs eene verschanste contrevallatie-lijn opgeworpen om de toenadering tot de stad te verdedigen. De nieuwe bevelhebber van het leger van het centrum, *O'Donnell*, die vroeger te St. Sebastiaan kommandeerde, heeft nu de vijandelijke verschansingen bemagtigd en de stad bevrijd. Dit voordeel heeft op nieuw getoond, dat de karlisten in het open veld niet tegen de constitutionelen bestand zijn, doch waarschijnlijk hebben zij hier ook tegen overmagt te strijden gehad.

— Het gouvernement heeft heden morgen de depeches ontvangen met de bijzonderheden van den slag van Nezeb. De turksche gezant *Reschid*-pacha, heeft in den morgen, waarschijnlijk ten gevolge daarvan, eene lange conferentie gehad met den maarschalk *Soult*. Men zegt dat *Reschid* in de volgende week naar Londen zal vertrekken, en dat hij verwacht, spoedig als gezant te zullen vervangen worden, ten gevolge van de veranderingen in het bewind te Konstantinopel [illegible].

De bijzonderheden omtrent den slag van Nezeb heden onder het publiek bekend geworden, zijn getrokken uit de thans ontvangen brieven van Alexandrie van den 6den dezer, en houden het volgende:

Den 20sten heeft de Egyptische kavallerie nabij Metza een aanzienlijk korps turksche kavallerie ontmoet, die door een gedeelte artillerie ondersteund werd. De meerdere voortreffelijkheid der egyptische artillerie heeft, na verscheidene uren strijdens, over den tegenstand der Turken gezegevierd. Des anderen daags, den 21sten heeft *Ibrahim* zijne overwinnende troepen doen uitrusten. Den 22sten is de kavallerie der beide partijen in een nog hardnekkiger strijd geraakt. De turksche kavallerie, genoodzaakt op het gros van het leger terug te wijken, heeft twee stukken geschut in handen der Egyptenaars gelaten. *Ibrahim* zijne voordeelen vervolgende, heeft met onstuimigheid het gros van het Turksche leger, dat hem te gemoet getrokken was, aangevallen. Na drie uren strijdens, zijn de Turken genoodzaakt geweest het terrein te verlaten, een aanzienlijk verlies van dooden en gekwetsten lijdende en 6000 gevangenen in handen der overwinnaars latende; onder de laatsten bevond zich een aantal engelschen, die verklaard hebben het gevecht slechts als toeschouwers te hebben bijgewoond. De turksche kavallerie die tweemaal de neerlaag heeft bekomen, wordt door vier pacha's gekommandeerd."

De admiraal *Stopfort* werd met zijne schepen binnen een paar dagen voor Alexandrie verwacht.

Voorts heeft men heden over Marseille de dagbladen van Smyrna ontvangen tot den 9den dezer. In het laatste nommer wordt gezegd dat men den vorigen avond de belangrijke en noodlottige tijding van de neerlaag van *Hafiz*-pacha had ontvangen, die den 24sten in een veldslag verslagen en tot Marach teruggedreven was. Bijzonderheden had men te Smyrna nog niet.

— Uit Konstantinopel behelst het dagblad van Smyrna berigten tot den 8sten, die het verlaten van de Dardanellen door de turksche vloot bevestigen. De tot het fransch eskader behoorende stoomboot *Papin* was te Konstantinopel den franschen gezant berigt komen brengen van het uitzeilen der vloot. De admiraal *Roussin* had terstond daarvan aan de Porte berigt gedaan, die van dit uitzeilen tegen haar bevel nog onkundig was en daarop terstond vergaderd was. Volgens een bijzonder berigt, zou de admiraal *Roussin* zich nog aan boord van het turksch admiraalschip begeven hebben, om den kapudan-pacha te bewegen met de vloot niet uit te zeilen, doch zijne poging was vruchteloos geweest. De gezant had zich daarop naar Ourlac, het station der fransche scheepsmagt, begeven, en eene korvet afgezonden, die in vereeniging met eene engelsche [illegible] den 5den de Dardanellen verlaten en was den 8sten ter hoogte van Nicaria gezien, zuidwaarts koers houdende.

De admiraal *Lalande* bevond zich met zijne scheepsmagt, waarbij zich de korvet *la Brillante*, en de brikken [illegible] gevoegd hadden, den 7den te Ourlac. Van de Engelsche vloot wordt niets gemeld. — De voormelde stoomboot *Papin*, was den 8sten van Konstantinopel te Ourlac terug, doch van daar terstond weder met eene geheime zending vertrokken. Natuurlijk liepen er omtrent de oogmerken van den Kapudan-pacha allerlei geruchten. (Vergelijk Duitschland.)

Het dagblad van Smyrna meldt voorts de (reeds over Duitschland bekende) bijeenkomst der Europesche gezanten op den 3den bij den minister van buitenlandsche zaken *Nuri*-Effendi. Op den 2den had de jonge Sultan de nieuwe grootwaardigheidbekleeders hunne ambten in persoon opgedragen. De toegang tot het keizerlijk paleis was thans minder gemakkelijk dan vroeger, en stond alleen den groot-visier vrij, in wiens bekwaamheid het voormeld blad veel vertrouwen stelt.

— Ter beurze van heden (25 *Julij*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 111,85; 3 pCt. 79,75; Nap. r. 100; Sp. Ardoin 19⅞; Rom. L. 102.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 24sten Julij.

Den 14 dezer is het huwelijk der russische grootvorstin *Maria* met den hertog *Maximiliaan* van Leuchtenberg in het winterpaleis te St. Petersburg voltrokken. Na den afloop der plegtigheid was er groot diner ten hove, en des avonds is de geheele stad geïllumineerd geweest.

— Uit Hanover, wordt van den 21sten geschreven, dat zoowel door de burgers als door de stedelijke regering adressen aan den koning zijn opgemaakt, waarin op de opheffing der schorsing van den burgemeester, *Rumann*, wordt aangehouden. Door de jongste voorvallen was er echter vrij veel gisting in de stad ontstaan, waaruit in den avond van den 19den zamenscholingen voortsproten. Benden uit de lagere volksklassen doorkruisten de straten, onder luid geschreeuw. Inzonderheid ook vertoonden deze onrustige [illegible] voor het huis van den minister *von Schele*, en gaven daar door

houd gedruisch aan de algemeene verbittering tegen dien staatsman lucht. Ten gevolge van dit een en ander zijn den 20sten te Hanover twee bekendmakingen der overheid verschenen, waarbij alle zamenscholingen verboden worden; aan de burgers de verpligtingen wordt opgelegd, om hunne bedienden, kinderen of werklieden na acht ure des avonds niet op straat te laten komen; het sluiten der herbergen ten negen ure, en het rondgaan van patrouilles verordend wordt, enz. De overtreders van deze bepalingen worden met geldboeten of gevangenisstraf bedreigd.

In weerwil der gezegde maatregelen heeft er echter nog in den avond van den 20sten, terwijl de taptoe werd geslagen, een oploop plaats gehad, die al grooter en grooter werd, en waarbij zelfs militairen door het volk met steenen geworpen werden. Nadat de toespraak der officieren niets gebaat had, reed de kavallerie op den volkshoop aan, waardoor eenige personen gekwetst werden, doch ten gevolge waarvan het volk verstrooid werd. Des anderen daags, den 21, waren er troepen uit de omgelegen plaatsen in de stad gekomen.

— De groothertog van Baden is den 22sten, vergezeld van den erfgroothertog en den Prins *Frederik*, naar Genua vertrokken om de zeebaden te gebruiken.

— Door den keizer van Oostenrijk is den 10 dezer een rescript uitgevaardigd, waarbij hij zijne hooge ontevredenheid te kennen geeft over de ongeregeldheden welke in de zittingen van den Hongaarschen Rijksdag, op den 3den en 4den, hebben plaats gegrepen, en beveelt dat de orde in die zittingen, zelfs met aanwending der geregtelijke middelen welke de aloude constitutie voorschrijft, voortaan strengelijk zal gehandhaafd worden. De aartshertog-palatijn van Hongarije is den 14 dezer weder naar Presburg teruggereisd.

— Uit Presburg wordt nader van den 15den geschreven, dat de rijksdag eindelijk overgegaan was tot de behandeling der hangende zaken; namelijk het onderhoud der krijgsmagt en het rapport verlangd had der commissie, over eene te leggen vaste brug tusschen Pesth en Ofen, bij welke gelegenheid ook de kwestie der spoorwegen zou ter spraak komen.

— De Oostenrijksche *Beobachter*, behelst in zijn nommer van den 19den Julij het volgende:

» Onze tijdingen uit Konstantinopel stellen het buiten twijfel, dat werkelijk het eerste staatkundige besluit des Sultans het ten einde brengen der bestaande oneenigheid met *Mehemed*-Ali ten doel heeft gehad. In overeenkomst daarmede heeft de groot vizier *Chosrew*-Pacha een schrijven aan den Pacha van Egypte doen afgaan, van welks inhoud hij den 3den dezer maand de vertegenwoordigers van Oostenrijk, Groot-Brittanje, Frankrijk, en Pruissen en Rusland kennis heeft gegeven; hen tevens uitnoodigende, om de door de Porte gedane voorstellen door middel van de consulaire agenten te Alexandrie te ondersteunen.

» De nieuwste berigten uit Konstantinopel, die door buitengewone gelegenheid ontvangen zijn, brengen de tijding aan, dat de legers onder het bevel van *Hafiz*-Pacha en van *Ibrahim*-Pacha elkander op den 24sten der verloopene maand Junij, niet verre van den Euphraat, in den omtrek van Nisib [Nezib of Nizeb] hebben ontmoet, en dat het eerste [namelijk het Turksche leger] na een hevig schutgevaarte, waarmede *Ibrahim*-Pacha het gevecht begon, in algemeene wanorde naar Marasch is teruggetrokken. Kaissarieh moet als hoofdverzamelplaats van het verstrooide Turksche leger aangewezen zijn.

» Op den dag van het vertrek van den renbode uit Konstantinopel, moet aldaar het berigt aangekomen zijn, dat de Kapudan-Pacha den 5den dezer maand overwacht met de vloot de Dardanellen verlaten en zich wegens eene toen aan de Porte zelve nog onbekende oorzaak, naar Rhodus begeven heeft. Men kon dezen stap van den groot-admiraal *Ahmed Fewzi*-Pacha, die niet de van den nieuwen Sultan ontvangene bevelen strijdig is, te minder begrijpen, omdat hij, op het ontvangen der tijding van den dood van Sultan Mahmud, deze treurige gebeurtenis aan de officieren en de manschap der vloot met tranen in de oogen heeft aangekondigd, en hen op het dringendste tot onwankelbare trouw en gehechtheid aan den nieuwen beheerscher aangemaand heeft."

Men ziet uit dit berigt, dat de beslissende veldslag tusschen de Turken en Egyptenaren den 24sten Junij heeft plaats gehad, en dat het geslagene leger der eersten, niet, zoo als men tot nu toe dacht, naar den linker oever van den Euphraat, maar in eene noordwestelijke rigting naar Klein-Azie is geweken. Marasch en Kaissarieh liggen aan een der wegen uit Syrie naar Konstantinopel.

De *Allgemeine Augsburgsch Zeitung* behelst hoofdzakelijk het volgende schrijven uit Konstantinopel van den 8sten:

» Men is hier in de grootste verslagenheid en voor het ergste beducht. *Hafiz*-pacha heeft een slag verloren, hem door *Ibrahim* tusschen Aleppo en den Euphraat geleverd. *Ibrahim*-pacha steeds meer bevreesd, dat door de aanwezendheid van het Turksche leger, Syrie in opstand kon geraken, heeft het Turksche leger aangevallen en na een kort gevecht overhoop geworpen. De Turken hebben zich ellendig gedragen, en sloegen na de eerste kanonnade terstond op de vlugt; *Hafiz*-pacha zal naauwelijks het derde gedeelte van zijn leger hebben kunnen redden of verzamelen. Deze slag is beslissend en stelt den troon van den naauwelijks geproclameerden jongen Sultan in het grootste gevaar. Maar dit is nog het ergste niet voor de Porte; zij heeft eene andere en in de gevolgen nog veel gevaarlijker tijding ontvangen. De kapudan-pacha heeft op de ontvangen bevelen der Porte van niet verder te zeilen geantwoord, dat hij van *Chosrew*-pacha geen bevelen ontving, dat hij hem voor een verrader der hooge Porte hield, die zijn Heer niet slechts tot vrede wilde noodzaken, maar ook vergiftigd had. Hij wilde met de tegenwoordige regering niets te doen hebben, en liever tot *Mehemed*-Ali gaan, die nog zuiver Muzelmansche gezindheden koesterde. De Kapudan-pacha had het niet alleen bij de bedreiging gelaten, maar zich ook naar Candia begeven, om zich met de hem toevertrouwde vloot onder de bevelen van *Mehemed*-Ali te stellen. *De fransche admiraal Lalande, die met eenige linie-schepen voor de Dardanellen ligt, heeft den Kapudan-pacha ten gevolge van die verklaring, niet verhinderd uit te zeilen*, doch van hem verlangd dat hij zich naar Rhodes begaf, *om zich daar met Mehemed-Ali te verstaan*. De Kapudan-pacha had werkelijk die rigting genomen, door een fransch oorlogschip begeleid wordende. Men kan ligt nagaan welk een indruk dit hier gemaakt heeft, daar men niet weet, of deze afval niets anders zal ten gevolge hebben. Het strekt nog alleen tot troost, dat *Hafiz*-pacha, door den kapudan-pacha tot denzelfden stap uitgenoodigd, zulks bepaald geweigerd heeft. De Divan is bijna in permanentie, zij heeft besloten een afgezant aan den kapudan-pacha te zenden, die hem het afsterven des Sultans tot in de geringste bijzonderheden moet beschrijven, ter overtuiging dat deze een natuurlijke dood gestorven zij, maar hem dan tevens aanmanen om tot zijn pligt terug te keeren. Van een anderen kant had lord *Ponsonby* aan den britschen kapitein *Walker*, die aan boord van het turksche admiraalschip de bewegingen bestuurt, bevel gegeven, om de vloot te verlaten, ingeval de kapudan-pacha zijne voornemens verwezenlijkte."

— Van de servische grenzen wordt geschreven, dat Salonichi van de zeezijde versterkt en met geschut voorzien werd, uit vrees van een aanval der Egyptische vloot, om de ontevredenheid in Albanie en Macedonie de hand te bieden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 26sten Julij.

l'Independant komt terug op het artikel, waarin hetzelve de andere bladen te regt wijst, omtrent de meening dat er een handeltraktaat tusschen Belgie en Spanje gesloten was. Het gezegd half officieel blad zegt, dat de handel-overeenkomsten met Spanje hoogst moeijelijk te treffen zijn; dat Engeland het zoover niet had kunnen brengen, in weerwil van zijne ondersteuning in geld en manschappen en den invloed van den heer [illegible] en het dus nog veel minder van Belgie te verwachten was.

l'Observateur verzekert dat men op de zending van een diplomatiek agent naar Holland bedacht is. Op wie de keus zou vallen was nog niet bekend. Voorts vermeldt dit blad, dat de belgische gezant te Weenen, *O'Sullivan*, diplomatische betrekkingen met Beijeren zou aanknoopen. De heeren *Goblet*, *Dieskau* en *T'Serclaes* zouden eene dergelijke taak bij andere duitsche hoven te vervullen hebben. Wie gezant te Berlijn zou worden, was nog onzeker.

— De commissie benoemd om de kwestie wegens den afloop der wateren in Vlaanderen te onderzoeken, heeft in het begin der week te Gent hare eerste zitting gehouden.

— Heden morgen is hier een engelsch kabinets-koerier doorgereisd, naar Duitschland gaande.

— Te Antwerpen waren heden de Ardoins genoteerd 18 eenzest. ½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten Julij.

Uit 's Gravenhage verneemt men, dat de raad van legatie en referendaris bij het departement van buitenlandsche zaken, *Mazel*, op het punt is naar Parijs te vertrekken, tot waarneming der belangen van het gezantschap, gedurende de tijdelijke afwezigheid van den luitenant-generaal baron *Fagel*, die met verlof herwaarts komt.

— Men meldt uit 's Gravenhage, dat, bij gelegenheid der laatst gehouden vergadering van de Staten-Generaal, op eene officieuse wijze aan de alstoen aanwezige leden is voorgesteld, om de tienjarige begrooting, welke met 1840 eenen aanvang zou hebben genomen, in de eerstvolgende zitting der Staten-Generaal te behandelen; doch dat, vermits men meer raadzaam geacht heeft zulks uit te stellen tot het volgende jaar, ten gevolge daarvan als slechts eene begrooting voor 1840, op denzelfden voet, zoo als zulks in de laatste jaren heeft plaats gehad, aan de kamer zal worden ingediend.

— Z. Exc. de Minister van Justitie heeft onlangs, aan de heeren prokureurs-generaals en officieren van Justitie de volgende missive toegezonden, onder anderen nopens den voet, waarop Belgische akten en stukken voortaan door de ambtenaren van den burgerlijken stand zullen kunnen worden uitgevoerdigd.

De bezwaren welke zich veelvuldige malen hebben opgedaan, wanneer er, bij voltrekking van huwelijken of bij andere gelegenheden, moest worden gebruik gemaakt van acten van den Burgerlijken stand,

in Belgie afgegeven, of van Notariële en andere stukken, van Belgische ambtenaren afkomstig, ontstonden daaruit, dat de Belgische acten en ambtenaren noch als wettige Nederlandsche konden worden erkend, noch als buitenlandsche worden beschouwd of daarmede gelijk gesteld.

Het traktaat met Belgie thans, door de uitwisseling der ratificatien, ten vollen zijn beslag bekomen hebbende, scheen het mij toe, dat van nu af aan de voorzeide bezwaren als vervallen konden worden beschouwd, alzoo het tot Belgie behoorende territoir thans, met betrekking tot Nederland, als *vreemd* land moest worden aangemerkt, en mitsdien ook de van daar komende acten en stukken als gewone *buitenlandsche* zouden moeten behandeld worden, en *als zoodanig* bij den burgerlijken stand en bij andere gelegenheden, waar zulks te pas mogt komen, zouden moeten worden aangenomen, evenwel alleen op *gelijke wijze* en *onder gelijke formaliteiten*, als ten aanzien van andere buitenlandsche stukken het geval is.

Ik heb noodzakelijk geacht de aandacht zijner Majesteit daarop te vestigen, en Hoogstdenzelven te verzoeken, mij te magtigen, om de vorenstaande beginselen aan alle regterlijke autoriteiten en ambtenaren van den Burgerlijken stand kenbaar te maken, met opmerking, dat daardoor zal vervallen de aanleiding tot de zoo menigvuldige verzoeken, strekkende tot wegneming der bezwaren tegen de aanneming der voormelde akten en stukken, tot nog toe bestaan hebbende; mitsgaders dat daardoor ook tegelijk al de moeijelijkheden zullen worden weggenomen, die er wel eens gerezen zijn omtrent de vraag, hoe er gehandeld moet worden bij dagvaardingen of beteekeningen, [illegible] gedaan worden aan personen in Belgie of omgekeerd.

Het heeft Zijne Majesteit behaagd, zich met mijn rapport te vereenigen en mij, bij missive van den heere secretaris van staat van den 16. Junij, N°. 92, de gevraagde magtiging te verleenen, en het is ten gevolge daarvan, dat ik de eer heb het vorenstaande aan u mede te deelen, met uitnoodiging om u daarnaar te gedragen, en tevens met opmerking, dat de aanschrijvingen van den heer procureur-generaal bij het voormalig hoog-geregtshof van den 2. Januarij 1832 en 20. Maart 1834, (Zie Handl. tot de kennis van het Staatsbest. III D. bl. 396), hiermede als vervallen kunnen worden aangemerkt.

— Bij koninklijk besluit is bepaald, dat, tot tijd en wijle door Hoogstdenzelve nader omtrent dit onderwerp mogt worden beschikt, zijn en blijven van toepassing art. 4 en 5 der wet van den 26sten Frimaire, IVde jaar, mitsgaders het arrêté van den 28sten Brumaire, VIde jaar, ten opzigte der bewaring van de minuten der kantongeregten in burgerlijke zaken. Door dit besluit is alle twijfel weggenomen ten aanzien van de plaats waar en de wijze waarop de minuten der kantongeregten in burgerlijke zaken moesten worden bewaard.

— Eergisteren hebben in de Luthersche kerk te 's Hage de algemeene repetitien plaats gehad voor het Huishoudelijk Muzijkfeest van de Afdeeling 's Gravenhage, der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst, hetwelk morgen avond zal gehouden worden. Reeds vroeger was het bekend, dat er op dit Muzijkfeest zullen worden uitgevoerd: eene Feest-Cantate, bij gelegenheid van de Echtverbindtenis van [illegible] prinses van Oranje, door [illegible] Schöpfung oratorium van *J. Haydn*; het [illegible] van het laatste stuk behoeft niet vermeld te worden, terwijl van de Feest-Cantate veel goeds wordt gezegd. Thans verneemt men ook, dat de solopartijen op dit feest zullen gezongen worden door Mej. *A. van Hove*, *L. Morell* en *W. Hoppenbrouwers*, voor zoo veel de sophraan betreft; Mej. *Aarsse*, voor de alt; de beroemde *Vrugt* voor den tenor, en de Heeren *van Hove* en *Soury* voor de basstem. Het zal geen betoog behoeven, dat zulk een ensemble van bekwame kunstenaars, morgen avond eene aangename soirée belooft.

— Men schrijft uit Heusden, dat door de afdeeling van de maatschappij *Tot bevordering der Toonkunst* aldaar, ten behoeve der door den brand ongelukkig geworden huisgezinnen te Heesbeen, een concert is gegeven hetwelk de voor die stad belangrijke som van *f* 103 heeft opgebragt.

[illegible] en Wetenschappelijke [illegible]

Italië. — Volgens een berigt uit *Napels*, bevindt zich Rossini sedert het laatst der vorige maand aldaar, en schijnt de kunst althans niet geheel vaarwel gezegd te hebben, daar hij aan het op muzijk brengen eener *opera seria* voor den Schouwburg *San Carlo* arbeidde. Het stuk was geheeten *Geovanna di Monferrato*, waarvan de tekst was van L. Guarniccioli, van *Napels*.

Australië. — Een engelsch dagblad dat op de *Sandwichseilanden* wordt uitgegeven, vermeldt de ontdekking van een nieuw eiland door den kapitein Wood, kommandant van het linieschip *Richmond* gedaan. Dit eiland lag op 15° 37′ zuidelijke breedte en op 175° 23′ westelijke lengte. Het was een groot, hoog, met bosschen bedekt land en scheen zeer bevolkt. De gezegde kapitein gaf het eiland, dat hij op geene ééne kaart gevonden had, den naam van eiland *Brinsmade*.

Frankrijk. — Onder de zware onweders, die zich in de maand Junij in vele streken hebben doen gevoelen, is vooral hevig en merkwaardig geweest, het onweder, dat op den 18den Junij zijne kracht heeft doen gevoelen op het kasteel en park van *Chatenay*, op vier uren afstands van *Parijs* gelegen, tusschen *Ecouen* en *Louvres*. Volgens de verhalen, was door eene hoos het geheele kasteel met al deszelfs beplantingen vernield en verwoest; vijftigjarige boomen waren als zwavelstokken gespleten, of geheel gekromd of honderden ellen ver weg geslingerd. De roep van deze geduchte werking der natuur had de belangstelling der Akademie van Wetenschappen getrokken, en de natuurkundige Peltier (als arbiter geroepen tusschen den eigenaar van het landgoed en de maatschappij van schade vergoeding) die beweerde, dat zij gehouden was tot vergoeding van schade door onweder, waar bliksem en hagel voornamelijk de oorzaken zijn, maar niet tot die door eene hoos veroorzaakt zich op de plaats begeven hebbende, bragt in de zitting der gezegde Maatschappij van den 15den Julij, een verslag uit, dat in vele opzigten ons te merkwaardig voorkwam, om hier niet kortelijk te vermelden. Reeds des morgens had zich een onweder ten zuiden van *Chatenay* gevormd, had de rigting genomen naar het dal dat tusschen de heuvelen van *Ecouen* en de hoogte van *Chatenay* ligt; de wolken waren vrij hoog en bleven boven het dorp hangen. Op den middag kwam een tweede onweder snel uit het zuiden opzetten en nam dezelfde rigting. Nabij het eerste, hooger hangende onweder gekomen had er een stilstand plaats; beide zwaar met electrieke stof beladen wolken, hielden elkander door de terugwerkende kracht tegen en bleven aldus hangen; het was blijkbaar, dat een van beiden eene nieuwe rigting moest nemen, en dat het terrein op deze rigting grooten invloed zou uitoefenen. Tot nog toe had de donder door het tweede onweder gerold, toen eensklaps een der lagere wolken, naar den grond dalende, met denzelven in aanraking kwam en alle losbarsting van den donder had opgehouden. Eene geweldige aantrekking had er plaats: alle ligte voorwerpen, het stof van den grond, enz. werd naar de punt van de wolk heen getrokken, een onophoudelijk geruisch werd gehoord, kleine wolkjes zweefden en draaiden, stegen en daalden snel rondom den omgekeerden kegel, welks uiterste in vuur scheen. De boomen van het zuidoosten in noordwestelijke strekking der hoos gelegen, werden met geweld ontwortteld, en ondergingen eene zeer vreemde verandering. De hoos daalde in het dal af aan het einde van *Fontenay* naar eene rei boomen, langs eene drooge, maar nog vochtige beek; na hier alles verbrijzeld en ontworteld te hebben trok zij dwars het dal door naar andere boombeplantingen, die eveneens vernield werden. Hier bleef de hoos eenige minuten staan; het eerste onweder door de hoos teruggedreven begon nu te wijken naar het westelijk gedeelte van het dal van *Chatenay*, de hoos door dezelfde terugwerking van die westelijke rigting afgehouden nam haar koers naar het park van *Chatenay* alles op haren weg vernielende; op den heuvel van het kasteel gekomen, werden de muren omvergeworpen, het dak afgeslagen, alle boomen tot 300 ellen ver weggeslingerd; de heuvel afgedaald, bleef de hoos boven een vijver stilstaan, doodde hier alle visschen; ging vervolgens langs eene laan wilgenboomen welke [illegible] in het water stonden, en verloor nu allengs hare kracht, tot zij op 1000 ellen afstands aan een boschje zich in twee deelen scheidde, waarvan het eene als wolk opsteeg, en het andere zich allengs ontbond. Het merkwaardigste van dit verschijnsel was, dat alle boomen, die door de hoos getroffen werden, al hun sap verloren hadden en uitgedroogd waren alsof zij 48 uren in een oven van 150° warmte waren geweest; alle waren in de lengte in latten gespleten; zij hadden tot geleiders van massa's electriciteit, van onophoudelijke bliksems gediend; de door deze ontlading van electriesche stof verhoogde temperatuur, had terstond alle vochtigheid uit deze geleiden verdampt, de boomen doen splijten die daarna door de kracht van de hoos verbroken of weggeslingerd werden. De heer Peltier besluit zijn verslag met deze opmerkingen: Den loop van dit verschijnsel volgende, zien wij een gewoon onweder in eene hoos veranderen; men ziet twee onweders bijeen; het een hooger, het ander lager; het eerste het ander naar de aarde drijvende; de voorste wolken van dit onweder met den grond in gemeenschap, het stof enz. opdwarlerend aantrekkende. Zoodra deze gemeenschap gevestigd is, houdt de donder op; de ontladingen hebben plaats door een geleider, gevormd uit de aldus afgedaalde wolken en de boomen in de vlakte. Deze boomen door de electriciteit doordrongen, hebben zulk eene verhoogde temperatuur, dat in een oogenblik al hun sap in damp vervliegt. Men heeft vlammen, vuurbollen en vonken met dit verschijnsel zien gepaard gaan; een zwavelreuk bleef verscheidene dagen in de huizen; de gordijnen werden verschroeid. Alles bevestigt, dat de hoos slechts een wolkgeleider is, tot ontlading der hoogere wolken, dat het onderscheid tusschen een gewoon onweder, en een onweder, van eene hoos vergezeld, in dien geleider bestaat, die strekt om de worsteling daar te stellen tusschen het einde der hoos in het gedeelte van den grond. Te *Chatenay* werd deze geleider gevormd door den invloed der terugwerkende kracht van een hooger onweder, die de voorste wolken van het lagere onweder naar de aarde dreef.

NEDERLANDEN. — In de *Javasche Courant*, van den 2den Maart, leest men het volgende, den 10den Februarij, te *Buitenzorg* uitgevaardigde bekendmaking: » Algemeen wordt hier te lande de behoefte gevoeld eener *Geschiedenis van Neêrlands Indië*. Tot daarstelling van een zoo nuttig werk, is de heer baron W. R. VAN HOËVELL, Th. Dr., predikant bij de hervormde gemeente te *Batavia*, benoemd tot geschiedschrijver van Neêrlands Indië. Dien ten gevolge is de arbeid reeds ondernomen en dezelve wordt met kracht voortgezet, terwijl zoo wel het van de geschiedenis aangeboden ontwerp, als de ondersteunende maatregelen des gouvernements, met vertrouwen doen verwachten, dat de uitslag van de onderneming zal strekken tot eer en roem van de *Nederlandsche Natie*. Een ieder die daartoe behoort, zal gewis op dien goeden uitslag hoogen prijs stellen, en tot bereiking van het prijzenswaardig oogmerk, zoo veel in elks vermogen is, gaarne willen bijdragen.

» Tot het leveren van zulke bijdragen, wordt bij deze, van wege den gouverneur-generaal, eene algemeene uitnoodiging gedaan. Geschiedkundige verhalen, verdichtselen, gezangen, geslachtregisters, beschrijvingen van monumenten of andere oudheden, hetzij in de lands-, hetzij in andere talen, geographische bouwstoffen, in een woord, al wat slechts eenigermate strekken kan om over land en volk licht te verspreiden, zal bij den heer VAN HOËVELL ten hoogste welkom zijn en dankbaar aangenomen worden, gelijk de inzenders zich kunnen verzekerd houden, dat hun offer niet onbenuttigd noch onbekend zal blijven."

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (26 *Julij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54 15/16, 55; dito 5 pCt. 102½; Am. Syndik. 4½ pCt. 96 dert. zest., ⅞; dito 3½ pCt. 84⅞; Handelm. 173⅝; O. Indie 99 15/16, 100; Rijn Spoorweg 104¼; Ardoins 18¼; oude Bussen 105 drie achtste; Braz. 78⅝; Mexik. 21½; Columb. 22 vijf zest.

*** Op den 24sten Julij 1839, Overleed aan eene beroerte, aan boord der Stoomboot van *Rotterdam* naar de *Moerdijk*, in den Ouderdom van 51 jaren, den Wel-Edel Geboren Heer JAN VAN BRAKEL, woonachtig te *Scheveningen*.

*** Vermits de nuttigheid, zoowel voor den Eigenaar als Pachter, van de VERZEKERING van VELDGEWASSEN, tegen HAGELSCHADE, niet genoegzaam in ons land bekend is, zoo achten wij het onzen pligt, om hiermede openlijk onze eerbiedige dankzegging te brengen aan de DIRECTIE der NEDERLANDSCHE ALGEMEENE VERZEKERINGS-MAATSCHAPPIJ te *Tiel*, voor de spoedige en loyale Afbetaling en geheele Vergoeding van de belangrijke Schaden, welke onze OOGST getroffen heeft door den HAGELSLAG van den 18den Junij ll.

Wij wenschen zeer, dat door deze Aankondiging, meerdere [illegible] inrigting, welke de eenige in ons Rijk is, die door HAGEL-ASSURANTIE den LANDBOUWER voor eenen geheelen ONDERGANG behoeden kan.

GASTEL, den 13. Julij 1839. (Get.), J. J. VAN SPRANG.
FIJNAART, » 13. » 1839. » G. BUS.
PRINSLAND, » 13. » 1839. » J. KOOPMANS.
» » 13. » 1839. » J. VAN DER HEYDEN.
» » 13. » 1839. » JAC. VAN STEEN.

UIT DE HAND TE KOOP.

Eene HUIZINGE, STAL, TUIN en ERVE, benevens eene daartegen over aan het Water gelegene WERF, staande te *Breda*, geschikt tot het uitoefenen van verschillende AFFAIRES, als ook om dezelve tot FABRIEK in te rigten. Te bevragen bij de Uitgevers dezer, mits Brieven *franco* onder Letter B.

UIT DE HAND TE HUUR OF TE KOOP.

Eene Kapitale MANEGE, zijnde een HOUTEN GEBOUW met PANNEN DAK, in 1838 geheel nieuw gebouwd, ter lengte van 28 en ter breedte van 17 Ellen, zonder eenige Stijlen, Schotten of andere Belemmeringen in de Binnenruimte, met een annex ruim Portaal, waarin zonder verhindering van den ingang, zes PAARDEN geplaatst kunnen worden, alsmede een TUIN en behoorlijke HUISWERF, hier aan behoorende, staande en gelegen in de Stad *Tilburg*, op den Straatweg naar *Breda*, nabij de Begraafplaats aldaar; zijnde hoofdzakelijk geschikt, tot MANEGE voor Militairen, Kunstrijders, en alle Oefeningen met Paarden, en kan ook zeer civiel en gemakkelijk worden ingerigt, tot WOONHUIZING, FABRIJK, TRAFIEK, MAGAZIJN of waarvoor men ze mogt verkiezen te gebruiken.

De hiertoe inclinerenden, gelieven zich in persoon of met vrachtvrije brieven, te vervoegen bij C. STOOPS, Koopman te *Tilburg*.

---

of bij de Eigenaresse de Weduwe J. ROKSNOER, het beroep van Timmerman uitoefenende, wonende te *Ryen*, Gemeente *Gilze* en *Ryen*.

DEPARTEMENT VOOR DE ZAKEN VAN OORLOG.

OPENBARE VERKOOPING.

De Militaire Onder-Intendant der 1ste Klasse, belast met de Administratieve dienst in de Vesting *Bergen-op-Zoom*, zal, op daartoe bekomene magtiging van den Heer Generaal-Majoor, Opperbevelhebber dier Vesting, overeenkomstig eener dispositie van Zijne Excellentie den Heer Directeur-Generaal van Oorlog, van den 4den Julij 1839, N°. 6, op Donderdag den 1sten Augustus 1839, en voor zoo veel noodig de volgende dagen, des morgens ten 9 ure, in een der Approvisionnements-Magazijnen, gelegen aan de Groote Markt te *Bergen-op-Zoom*, in het openbaar tegen contante betaling Verkoopen, een aanzienlijke hoeveelheid goed geconditionneerde aan het Rijk toebehoorende Approvisionnements-Artikelen en Gereedschappen, bestaande in:

RIJST, ZOUT, PEPER, GENEVER, TABAK, PIJPEN, KAARSEN, RAAPOLIE, ZEEP, STEENKOLEN, LIJNKOEKEN en verschillende soorten van BAKKERS- en SLAGTERS-GEREEDSCHAPPEN, IJzeren en Koperen GEWIGTEN, groote IJzeren BALANCEN, HOOI- en STROOSCHALEN, DRIEPIKKELS enz.

Alle welke Goederen op Woensdag den 31. Julij in de Verkoopplaats zullen te zien zijn, van des voormiddags ten 10 tot des namiddags 4 ure, alwaar ook de Voorwaarden van Verkoop zullen gelezen kunnen worden, die mede acht dagen voor den dag der Verkooping, op het bureau van den Militairen Onder-Intendant, in de Steenbergsche straat, wijk B, No. 105, van 's morgens 9 tot 12 ure ter lezing liggen.

BERGENOPZOOM, *den* 12 *Julij* 1839,

De Militaire Onder-Intendant voornoemd,
S. MULDER.

*** Op WOENSDAG den 31. Julij 1839, Extra Ordinaire Publieke Verkooping in de Groote Verkoopzaal op de Veemarkt te *Breda*, van eene zeer aanzienlijke partij extra fraaije MEUBILAIRE en andere GOEDEREN, als: 4 Mahony SECRETAIRES, 1 dito DIEN- en SPIEGEL-BUFFET, uitmuntende CANAPÉS, dito STOELEN met Paardenharen en andere Zittingen, CONSOLS, Mahony COULIS-, THEE-, SPEEL-, PENANT-, NACHT-, WASCH- en TOILET-TAFELS, mooije SPIEGELS en SCHILDERIJEN, LE-[illegible] en TAFEL-LINNEN, eenig ander Porselein, enz.

Daags te voren op de gewone uren te zien.

DOOR VERTREK NAAR ELDERS

UIT DE HAND TE KOOP.

Een VOS-PAARD, *à deux mains*. Te bevragen bij den Kastelein J. VAN VUGT, te *Udenhout*.

178ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

De Wed. F. B. HOLLINGERUS PIJPERS, alleen gekwalificeerde Kollectrice der Koninklijke Nederlandsche Loterij te *Breda*, heeft, ten Kantore van BROESE & COMP., verkrijgbaar gesteld: HEELE en GEDEELTEN van LOTEN in *Huur* en *Koop*, volgens onderstaande *Prijs-Courant*.

EERSTE KLASSE.

Waarvan de Trekking begint op Maandag 12. *Augustus* 1839.

TE 'SHAGE.

HUUR. Eerste Klasse.		KOOP.	
Heel Lot	ƒ 4,00.	Heel Lot	ƒ 69,00.
Half Lot	– 2,00.	Half Lot	– 34,50.
Vijfde Lot	– 0,80.	Vijfde Lot	– 13,80.
Tiende Lot	– 0,40.	Tiende Lot	– 6,90.
		Twint. Lot	– 3,45.

STOOM-JAGT

VARENDE TUSSCHEN

MIDDELBURG EN ROTTERDAM,

JULIJ en AUGUSTUS 1839.

Van MIDDELBURG.			Van ROTTERDAM.		
Dingsdag 30,	's morg. 6	uur.	Woensdag 31,	's morg. 7	uur.
Vrijdag 2,	»	3½ »	Zaturdag 3,	»	9½ »
Zondag 4,	»	6 »	Maandag 5,	's midd. 12.	

Te BREDA, bij BROESE & COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.